

Dönem : 1
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 586

İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, İzmir Milletvekili Şeref Bakşık, Zonguldak Milletvekili Yusuf Ziya Yücebilgin ve Adana Milletvekili İbrahim Tekin'in Sendikalar Kanununun 20 nci maddesinin 4/a bendinin, 22 nci maddesinin 1 nci bendinin, 25 nci maddesinin 1 nci bendinin, 27 nci maddesinin 1 nci ve 3 ncü fıkralarının, 31 nci maddesinin 10 ncu bendinin ve 2 nci geçici maddesinin düzeltilmesi hakkında kanun teklifi ve Çalışma Komisyonu raporu (2/629)

24 . 12 . 1963

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Sendikalar Kanununun 20 nci maddesinin 4/a bendinin, 22 nci maddesinin 1 nci bendinin, 25 nci maddesinin 1 nci bendinin, 27 nci maddesinin 1 nci ve 3 ncü fıkralarının, 31 nci maddesinin 10 ncu bendinin ve 2 nci geçici maddesinin düzeltilmesi hakkındaki kanun teklifimiz ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin yerine getirilmesini saygılarımızla rica ederiz.

İstanbul
C. Kırca

İzmir
Ş. Bakşık

Zonguldak
Y. Z. Yücebilgin

Adana
İ. Tekin

GEREKÇE

15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanunu metninde bâzı maddî hatalar mevcut bulunmaktadır. Kanunun doğru uygulanmasını sağlamak için bu maddî hataların düzeltilmesi gerekmektedir.

Teklifin 1 nci maddesi ile Sendikalar Kanununun 20 nci maddesinin 4/a bendi daha vazıh bir hale getirilmiştir.

Teklifin 2 nci maddesi ile aynı Kanunun 22 nci maddesinin ilk bendinin unutulmuş olan numarası ilâve edilmektedir.

Teklifin 3 ncü maddesi ile aynı kanunun 25 nci maddesinin ilk bendinin unutulmuş olan numarası ilâve edilmektedir.

Teklifin 4 ncü maddesi ile aynı Kanunun 27 nci maddesinin ilk fıkrasında vaz'olunan mal bildirimi yüküminün, sadece sendika yöneticilerine değil, şube gibi alt kademe yöneticileriyle üst teşekkül yöneticilerine de uygulanması sağlanmaktadır.

Teklifin 5 nci maddesi ile aynı Kanunun 27 nci maddesinin 3 ncü fıkrasında yer alan süre (ki ilk fıkrasında yer alan sürenin aynı olmalıdır.) söz konusu ilk fıkradaki süre ile eşit hale getirilmektedir.

Teklifin 6 nci maddesi ile aynı kanunun 31 nci maddesinin 10 ncu bendi ilki fıkraya bölünmektedir.

Teklifin 7 nci maddesi ile aynı Kanunun 2 nci geçici maddesinde yapılan atıfta mevcut bir maddî hata düzeltilmektedir.

Teklifin 8 ve 9 ncu maddeleri yürütme maddeleridir.

Çalışma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Esas No. : 2/629
Karar No. : 4

5 . 2 . 1964

Yüksek Başkanlığa

İstanbul Milletvekili Coşkun Kırcı, İzmir Milletvekili Şeref Bakşık, Zonguldak Milletvekili Yusuf Ziya Yücebilgin ve Adana Milletvekili İbrahim Tekin'in, «Sendikalar Kanununun 20 ne maddesinin 4/a bendinin, 22 ne maddesinin 1 ne bendinin, 25 ne maddesinin 1 ne bendinin, 27 ne maddesinin 1 ne ve 3 neü fıkralarının, 31 ne maddesinin 10 neu bendinin ve 2 ne geçici maddesinin düzeltilmesi hakkında kanun teklifi», Komisyonumuzun 31 Ocak 1964 tarihli birleşiminde, Hükümet adına Adalet ve Çalışma bakanlıkları temsilcilerinin huzurunda incelenmiş. Hükümetin ve aynı zamanda teklif sahipleri olan İzmir Milletvekili Şeref Bakşık ve Zonguldak Milletvekili Yusuf Ziya Yücebilgin'in aynı birleşimdeki ithakları ile aşağıdaki hususları kararlaştırmıştır :

1. Teklif gerekçesine aynen istirak edilmiştir.
2. Kanun başlığı sadeleştirilmiştir.
3. Teklifin 1 ne maddesindeki (i, ii, iii, iv) işaretleri, (ı, ıı, ııı, ıv) şeklinde değiştirilmiş, bu değişiklik dışında teklif maddesi aynen kabul edilmiştir.
4. Teklifin 2 ne maddesi kanun tekniğine aykırı görüldüğünden, değişiklik maksadı dışına çıkmaksızın, 1 ne bende (1) rakamını eklemek ve kanun metnini «teberrü» kelimesini «bağış» kelimesi ile 2 ne bende değiştirme dışında aynen tekrarlamak suretiyle madde yazılmıştır.
5. Teklifin 3 neü maddesi de kanun tekniğine aykırı görüldüğünden, değişiklik maksadı dışına çıkmaksızın 1 ne bende (1) rakamı eklemek ve kanun metnini aynen tekrarlamak suretiyle madde yazılmıştır.
6. Teklifin 4 ve 5 ne maddeleri aynen kabul edilmiştir.
7. Teklifin 6 ne maddesi de kanun tekniğine uydurularak 274 sayılı Sendikalar Kanununun 31 ne maddesinin 10 neu bendinin 2 ne cümlesi, aynı bendin 2 ne fıkrası olarak düzenlenmiştir.
8. Teklifin 7 ne maddesi, «2 ne geçici madde», «geçici 2 ne madde» şeklinde değiştirilerek ve 274 sayılı Kanunun geçici maddeler için kabul ettiği ifade tarzına uygun olarak ve sadece bu değişiklikle kabul edilmiştir.
9. Teklifin 8 ve 9 neu maddeleri aynen kabul edilmiştir.
10. Öncelik ve ivedilikle görüşülmesi dileğiyle Millet Meclisi Genel Kuruluna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa takdim olunur.

Çalışma Komisyonu Başkanı
Zonguldak
Y. Z. Yücebilgin

Başkanvekili
Urfa
C. Öncel

Sözcü
İzmir
Ş. Bakşık

Kocaeli
Ş. Bilgin

Samsun
F. Ceylan

Zonguldak
M. A. Pestilci

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ COŞKUN KIRCA, İZMİR MİLLETVEKİLİ ŞEREF BAKŞIK, ZONGULDAK MİLLETVEKİLİ YUSUF ZİYA YÜCEBİLGİN VE ADANA MİLLETVEKİLİ İBRAHİM TEKİNİN TEKLİFİ

Sendikalar Kanununun 20 nci maddesinin 4/a bendinin, 22 nci maddesinin 1 nci bendinin, 25 nci maddesinin 1 nci bendinin, 27 nci maddesinin 1 nci ve 3 ncü fıkralarının, 31 nci maddesinin 10 ncu bendinin ve 2 nci geçici maddesinin düzeltilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 20 nci maddesinin 4/a bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«4. a) Bir iş yerinde uygulanan toplu iş sözleşmesinde taraf işçi federasyonunun mensubu olan veya o toplu iş sözleşmesinde taraf bulunan işçi sendikalarından o iş yerinde en fazla üyeye sahibolan sendika, o iş yerindeki işçilerin salt çoğunluğunu temsil etmese dahi, söz konusu iş yerinde, toplu iş sözleşmesinde başkaca hüküm yoksa :

I - İş yerindeki işçi sayısı elliyi aşmıyorsa, en çok iki;

II - İş yerindeki işçi sayısı ellibir ilâ ikiyüz ise, en çok dört;

III - İş yerindeki işçi sayısı ikiyüz bir ilâ bin ise, en çok altı;

IV - İş yerindeki işçi sayısı binden fazla ise, en çok sekiz temsilci gösterebilir.

Bu sayılar, toplu iş sözleşmesi ile yarıdan aşağı olarak tesbit edilemez.

Bu temsilcilerden biri baştemsilci olarak atanır.»

MADDE 2. — 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 22 nci maddesinin ilk cümlesinin başına «1.» rakamı eklenecektir.

ÇALIŞMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 20 nci maddesinin 4/a bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«4. a) Bir iş yerinde uygulanan toplu iş sözleşmesinde taraf işçi federasyonunun mensubu olan veya o toplu iş sözleşmesinde taraf bulunan işçi sendikalarından o iş yerinde en fazla üyeye sahibolan sendika, o iş yerindeki işçilerin salt çoğunluğunu temsil etmese dahi, söz konusu iş yerinde, toplu iş sözleşmesinde başkaca hüküm yoksa :

I - İş yerindeki işçi sayısı elliyi aşmıyorsa, en çok iki;

II - İş yerindeki işçi sayısı ellibir ilâ ikiyüz ise, en çok dört;

III - İş yerindeki işçi sayısı ikiyüz bir ilâ bin ise, en çok altı;

IV - İş yerindeki işçi sayısı binden fazla ise, en çok sekiz temsilci gösterebilir.

Bu sayılar, toplu iş sözleşmesi ile yarıdan aşağı olarak tesbit edilemez.

Bu temsilcilerden biri baştemsilci olarak atanır.»

MADDE 2. — 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Mamelek ve gelirler

«Madde 22. — 1. Bu kanuna göre kurulan mesleki teşekküllerin gelirleri :

a) Üyelerinden alacakları aidat;

b) Kanuna göre yapabilecekleri faaliyetler ile eğlence, müsamere ve konser gibi faaliyetlerden sağlanamamak gelirler;

c) Bağışlar;

d) Mameleklerinin gelirlerinden ibarettir.

2. Genel ve katma bütçeli idarelerle mahalli idareler ve bunlara bağlı sabit ve döner sermayeli müesseseler, sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilme suretiyle kurulan iktisadi teşekkül ve müesseselerle sermayelerinde Devletin iştiraki bulunan bankalar, kamu kurum niteliğindeki meslekî teşekküller dâhil olmak üzere özel kanunlarla kurulan bankalar ve teşekküller, bu bend de zikredilen idare, teşekkül ve bankalar tarafından ödenmiş sermayesinin en az yarısına katılmak suretiyle kurulan teşekküllerle bunların aynı nisbette katılması ile kurulan müesseseler, işbu kanuna göre kurulan meslekî teşekküllere her hangi bir şekilde malî yardım ve bağışta bulunamazlar.

3 Ağustos 1961 tarihli ve 344 sayılı Kanunun geçici 1 nci maddesi hükmü saklıdır.

3. Bu kanuna göre kurulan meslekî teşekküller, üyesi buldukları milletlerarası teşekküllerden ve Türkiye Cumhuriyetinin üyesi bulunduğu milletlerarası teşekküllerden gayri dış kaynaklardan Bakanlar Kurulundan izin alınmadıkça yardım kabul edemezler.

4. Bu teşekküllerin eğitim, kütüphane ve spor tesisleri ile meslekî öğretimleri ve toplantıları için lüzumlu menkul ve gayrimenkul malları, bu mallarla ilgili alacaklar hariç, haczedilemez; bu mallar vergiye tabi tutulamaz.»

MADDE 3. — 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 25 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 3. — 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 25 nci maddesinin ilk cümlesinin başına «1.» rakamı eklenecektir.

Genel Kurul ve şube kongreleri

«Madde 25. — 1. Bu kanuna göre kurulan meslekî teşekküller genel kurullarının ve şube kongrelerinin en geç iki yılda bir toplanması;

2. Genel kurullarda ve şube kongrelerinde, Başkanlık Divanı ve komisyon seçimleri hariç, bütün seçimlerin gizli oyla yapılması;

3. İki Genel Kurul toplantısı ve şube kongresi arasındaki devreye ait hesap raporu ile denetçi raporunun ve gelecek devreye ait bütçe teklifinin Genel Kurul ve şube kongresi üyelerine toplantıdan önce dağıtılması;

Mecburidir.»

Teklif

MADDE 4. — 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 27 nci maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu kanuna göre kurulan meslekî teşekküller ile bunların şube ve temsilciliklerinin başkan ve yönetim kurulu üyeleri, bu göreve seçildikten sonra üç ay içinde, kendilerinin, eşlerinin ve velâyetleri altındaki çocuklarının malik buldukları malları ve gelirlerini gösteren bir bildirimini noterliğe tevdi etmek zorundadırlar. Bildirinin verildiğine dair noterlikten alınacak belgeler denetçilere verilir. Bu belgenin hangi noterlikçe verildiği, tarihi ve numarası yönetim kurulu karar defterinin özel bir sayfasına kaydolunur.»

MADDE 5. — 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 27 nci maddesinin 3 ncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Bu mecburiyete uymıyanların başkanlık veya yönetim kurulu üyeliği sıfatları üç aylık müddetin bitiminde kendiliğinden düşer.»

MADDE 6. — 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 31 nci maddesinin 10 ncü bendinin 2 nci cümlesi, aynı bendin 2 nci fıkrası olacaktır.

Çalışma Komisyonunun değişikliği

MADDE 4. — Teklifin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Teklifin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sandikalar Kanununun 31 nci maddesinin 10 ncü bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«10. 30 ncü maddenin 2 nci bendi gereğince bir teşekkülün faaliyetten menine karar verilmesi halinde, 16 ncı madde ile 1 nci maddenin 3 ncü bendi hükümlerini ihlâl etmiş olanlar hakkında, üç aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

30 ncü maddenin 2 nci bendi gereğince bir teşekkülün faaliyetten menine karar verilmiş olması halinde, eğer 16 ncı madde hükmüne aykırı olarak teşekkül tarafından bir siyasi partiye veya bir siyasi parti tarafından ödenmiş olan bir meblâğ varsa, bu meblâğa el konulur ve İş Kanununun 30 ncü maddesi uyarınca Çalışma Bakanlığının tasarrufuna verilir.»

Teklif

MADDE 7. — 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun 2 nci geçici maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Geçici madde 2. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce İş Kanunu gereğince seçilmiş olan iş yeri işçi temsilcilerinin görevleri, 20 nci maddenin 4 ncü bendi uyarınca temsilciler seçilinceye kadar devam eder.»

MADDE 8. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Çalışma Komisyonunun değişikliği

MADDE 7. — 15 Temmuz 1963 tarihli ve 274 sayılı Sendikalar Kanununun geçici 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«**GEÇİCİ MADDE 2.** — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce İş Kanunu gereğince seçilmiş olan iş yeri işçi temsilcilerinin görevleri, 20 nci maddenin 4 ncü bendi uyarınca temsilciler seçilinceye kadar devam eder.»

MADDE 8. — Teklifin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Teklifin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.